

Egy lecke: miért fontos a megismerkedni a parancssorral

PCLinuxOS Magazine – 2013. október

Írta: Paul Arnote (parnote)

A mai, modern asztalokkal a Linux használata még sosem volt ennél könnyebb. A Linux többé már nem a komputeres kockafejek végső menedéke. A Linuxban elérhető, jól átgondolt és felhasználó-barát grafikus felhasználói felület sok felhasználót a gyakran hangoztatottan nehéz Linux parancssortól visszatart. Linuxot futtatni már semmivel sem bonyolultabb, mint bármelyik kereskedelmi operációs rendszert. Manapság, sok Linux-felhasználó anélkül képes kézben tartani a hardverét és operációs rendszerét, hogy bármikor is a hozzá kellene fordulnia, vagy ránéznie a parancssorra.

Emiatt sok Linux-felhasználó arra sem veszi a fáradságot, hogy megtanulja a Linux kezelését, vagy irányítását parancssorból. E felhasználók egy részének terminál nyitása aggodást, félelmet és izgalmat vált ki.

De mit csinálsz akkor, ha a grafikus felület egyszer csak megszűnik rendesen működni? Képes leszel parancssorból „megjavítani” kedvenc grafikus asztalodat? Sajnálatos módon sok Linux-felhasználó számára a válasz egy hangos **NEM**.

A katasztrófa otthon csap le

Engedjétek meg, hogy olyasmiről számoljak be, ami személyesen velem esett meg nemrég. Némi bátorság és a rendelkezésemre álló összes eszköz használatának képessége nélkül – beleértve a terminál parancssorát – nem vagyok biztos, hogy teljes értékűen helyre tudtam volna állítani az asztalomat, teljes újratelepítés nélkül.

Egyáltalán nincs abban semmiféle nagy titok, hogy az XFCE a kedvenc asztali környezetem. XFCE asztalt telepítettem az otthoni gépeim zömére (és az elég sok). De magazinszerkesztő lévén van egy számítógépem, amin „csupasz vásra” KDE-t telepítettem. Emellett van teljes értékű LXDE. Mate és e17 VirtualBoxban is.

```
Terminal - parnote-t42@thinkpad-t42:~
File Edit View Terminal Tabs Help
parnote-t42@thinkpad-t42 Downloads]$ cd..
parnote-t42@thinkpad-t42 ~]$ ls -lh
total 501M
drwxrwxrwx 2 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Mar 3 00:38
drwxrwxrwx 5 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Jul 23 13:48
drwxrwxrwx 16 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Aug 1 18:39
drwx----- 15 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Jul 31 13:14
drwx----- 2 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Mar 27 09:53
drwx----- 2 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Mar 27 09:53
drwx----- 2 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Nov 16 2012
drwx----- 3 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Nov 28 2012
drwxrwxr-x 6 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Jul 31 19:41
drwxrwxr-x 32 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Aug 5 19:54
-rw-rw-r-- 1 parnote-t42 parnote-t42 501M Jul 25 18:44
drwxrwxrwx 3 parnote-t42 parnote-t42 4.0K May 18 22:44
drwxrwxrwx 6 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Mar 17 15:50
drwxrwxrwx 9 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Jul 30 22:24
drwxrwxr-x 2 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Aug 5 13:36
drwxrwxr-x 4 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Feb 2 2013
drwxrwxrwx 14 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Aug 5 20:01
drwx----- 3 parnote-t42 parnote-t42 4.0K Jul 31 13:19
drwxrwxr-x 6 parnote-t42 parnote-t42 12K Aug 5 13:37
drwxrwxr-x 2 parnote-t42 parnote-t42 4.0K May 18 08:32
parnote-t42@thinkpad-t42 ~]$
```

Egy nap a nem túl távoli múltban éppen frissítettem a KDE-t az adott gépen. Úgy tűnt, hogy a frissítés minden zökkenő nélkül fut Synaptic-ból. Ugyanakkor, azon a kérdéses napon, bizonyos okokból, nem indítottam azonnal újra a gépet. Kicsivel a frissítés befejezése után, a plasma-desktop összeomlott. Nem egyszerűen összeomlott. D-U-R-V-Á-N. Kérem, ne érts félre – nem akarom a KDE-t becsapni. Csak annyi történt, hogy ez a probléma a KDE-telepítésnél lépett fel.

Gondoltam, elég lesz egyszerűen kijelentkezni és vissza, és visszakapom az asztalomat, ahogy azt beállítottam. Egyáltalán nem. Nem történt. Amikor a KDE asztal megjelent, ott volt a háttérkép és a YAWP asztali alkalmazásom. Ennyi. Tudtam, hogy a több

dolog fut. Megkaptam az üzenetet, hogy a Yakuake és a vezeték nélküli kapcsolatom elindult és a szintén futtatott checkgmail-től értesítést kaptam új e-mail-ekről.

Ugyanakkor nem volt panelem. Egyáltalán nem. Se híre, se hamva a panelnek. Az összes panelindítóm eltűnt. A PC-menü is elment, ahonnan általában indítani szoktuk a programokat. Nem volt feladatterület. Se értesítési terület. Csak egy üres rész (amit most a háttérkép töltött ki), amit a panelem foglalt el korábban.

Lelki szemekkel láttam azt a kétségbeesést és pánikot, ami a kevésbé tapasztalt felhasználókat elfoghatná. Hidd el, még ha hosszú ideje is használok Linux-ot (benne parancssort), a helyzettől elég nagy gombóc keletkezett a torkomban. Tehát ideje volt felvennem a nyomozósapkám és kitalálni, mi romlott el.

Jobb kattintás az asztalon, rájöttem, hogy a helyi menüt még elérem. Először megpróbáltam elindítani a KDE vezérlő panelét, a „Configure Your Desktop”-ot. Azt terveztem, hogy egyszerűen kikapcsolom,

majd újraépítem a panelt. De nem, a panel nem indult el. Arról panaszkodott, hogy nem találja az icu18n nevű könyvtárat. Egy másik, közeli gépen átfutottam a fórumot és megtaláltam, hogy melyik csomag tartalmazza az adott könyvtárat.

Ezután visszatértem a KDE-telepítésű géphez. Minthogy megkaptam az értesítést, hogy a Yakuake elindult, kipróbáltam a Yakuake-t indító billentyűparancsot (szeretem, ha van egy Quake-stílusú lenyíló terminál egy billentyűleütésnyire). Hú! Yakuake megjelent az ismerős parancssorával. Mivel éppen most futtattam a frissítést a Synapticból, tudtam (reméltem), hogy friss csomaglistám van. Arról is tudtam, az értesítésnek hála, hogy vezeték nélküli elérésem működik.

A hiányzó könyvtár tartalmazó csomag nevével felfegyverkezve ideje volt újra telepíteni a könyvtárat parancssorból. Szintén tudva, hogy csak rendszergazda rendelkezik elegendő joggal tárolókból telepítéshez, tudtam, hogy csak rendszergazdaként tudom megcsinálni parancssorból.

Beírtam, hogy su, és a rendszerem root-jelszavát. Siker! A parancssor **pirosra** váltott. Ezután beírtam az **apt-get install [csomagnév]** a Yakuake promptjánál (a [csomagnév]-et lecserélve az icu18n fájl tartalmazó csomag nevével). A sikeresen telepített csomaggal újra indítottam a számítógépet.

Visszafojtott lélegzettel, kíváncsian vártam a korábban komolyan megsérült KDE-asztalom újraéledését. Még mindig úgy indult, ahogy előtte, panel nélkül. Fenébe! De most, volt egy teljes értékű KDE beállítóm (Configure Your Desktop). Semmi panasz arról, hogy az icu18n „igazolatlanul hiányzik”.

Kíváncsiságtól fűtve jelentkeztem be a KDE-be root-ként. Látni akartam, a root-nak még mindig megvan-e a panelje. Ha igen, akkor tudnám, hogy a baj a felhasználói /home könyvtáram egy fájljával van. Egyébként kiderülne, hogy a KDE valamelyik alap-

vető fájljával van baj. Íme! A rendszergazdának van panelje.

Amikor új felhasználót veszünk fel, az új fiúk adott beállításokkal és op-ciókkal jön létre. Ezután már a felhasználóktól függ, hogy a kinézetet és az asztal beállításait miképpen alakítják. Bárki, aki egy ideje már velünk van (és figyel) tudja (tudnia kell), hogy azok az alapvető beállítások az /etc/skel-ben vannak tárolva. Ha eddig nem tudtad, most már tudod.

Egy korábbi, a KDE-ről készült számból tudtam, hogy a számítógépen a plasma-alkalmazások zömét konfiguráló beállító fájl hogyan hívják és hol található. Az útvonal és a fájlnev **~/.kde4/share/config/plasma-desktop-appletrc**. Ez történetesen a panelemet és panel értesítési területét is vezérli.

Visszajelentkeztem a rendes felhasználói fiókomba. Először a fájl szövegszerkesztőben nyitottam meg, de nem láttam semmi kirívóan rosszat. Így ahelyett, hogy próbáltam volna kibogozni a fájl (órákat vehetett volna igénybe), átneveztem a meglévő plasma-desktop-appletrc fájl, végéhez ragasztva, hogy „.new”. Mivel volt már mellette egy mentés, levettem róla a „bak” kiterjesztést, kijelentkeztem és vissza. Biztos voltam, hogy visszakaptam a panelt. Igen ám, de a mentés arról készült, amivel problémám volt. Ezután átneveztem a fájl egy „.old” kiterjesztéssel.

Vagyis, visszajelentkeztem a root-fiókba, és elmentem az alapbeállító fájlhoz a /etc/skel-ben. Megtaláltam ott a plasma-desktop-appletrc fájl, és bemásoltam a rendes felhasználói könyvtáramba (fent jelzett útvonalon ... a fájlnak a megfelelő helyen kell lennie).

A KDE4 asztalom a helyreállítás után.

Kijelentkezve a root felhasználói fiókból, visszajelentkeztem rendes felhasználóiba. Láss csodát, most visszakaptam a panelt az asztalomra. Igen! Már csak annyi maradt, hogy lecseréljem a hátteret a megjelenített alapról és helyreállítsam a YAWP plasma alkalmazásomat az asztalomra.

A parancssor értéke

A példában, a kevés parancssori ismeret – különösen tudva, hogyan kell a hiányzó icu18n könyvtárfájl újratelepíteni apt-get-tel – kulcsfontosságú volt a KDE-asztalom visszanyerésében. Anélkül a tudás nélkül az egyetlen megoldás a KDE újratelepítése lett volna.

Nos, honnan tanulhatod meg a Linux parancssorának használatát? Az első hely, ahol kereshetsz, hogy letöltöd a [PCLinuxOS Magazine „A parancssori felület bemutatása külön kiadás”](#)-t a magazin honlapjáról. Peter Kelly, alias critter készített egy 12 részes bemutatót a parancssori felületről, ami végigvezeti a felhasználót a parancssor alapvető használatától a sokkal összetettebb parancsokig és témákig.

Egy másik kiváló információs forrás a Linux parancssorának tanulmányozásához az William E. Shotts, Jr. [The Linux Command Line](#) című műve, ingyen letölthető a Creative Commons-Attribution-Noncommercial-No Derivatives 3.0 licenc alapján. Ez az 527 oldalas könyv a legelején kezdi és a Linux parancssor minden vonatkozásán átvezet.

Néha csak egy gyors emlékeztető löketre van szükséged, és ez az ahol a [Bash Cheat Sheet](#) jöhet jól. Eza PDF-es dokumentum nem ad annyira mély magyarázatot. Sokkal inkább csak a parancsot mutatja és egy nagyon rövid magyarázatát.

A Paul Cobbaut-féle [Linux Fundamentals](#) (Linux alapok) egy újabb teljes értékű PDF e-könyv, ami hasznos lehet minden szintű Linux-felhasználó számára. Mindenki, a legújabb egységsugarú Linux-osoktól a harcedzett veteránokig mindenki talál benne valami hasznosat. A könyvet 2013 augusztusában frissítették, így az adatok nagyon naprakészek.

[Introduction to Linux](#) (bevezetés a Linuxba): Machtelt Garrels 223 oldalas PDF e-könyve, egy kézikönyv, ami lefedi a Linux-használatának minden területét, beleértve némi parancssori kérdést. A Linux Documentation Project, alias TLP adta ki.

Ha szeretnél továbblépni a saját bash szkriptek készítésének területére (ajánlott előbb az alapvető parancssori használatot megtanulni), akkor az [„Advanced Bash Scripting Guide”](#) c. könyv kell neked, írja Mendel Cooper. Ez a 907 oldalas PDF e-könyv lefedi a bash szkriptek készítésének minden területét. Magam is tanúsíthatom a referencia könyv értékét. Amikor bash szkriptet írok, ez a kötet sosincs túl messze tőlem (és általában meg van nyitva PDF-olvasóban egy másik asztalon).

Számos további referencia érhető el a web-en. Csak futtass le rájuk egy Internet-keresést. Ha azt szeretnéd, hogy a forrásod PDF formátumban legyen meg, akkor a keresési kritériumokhoz vedd

fel a „pdf”-et. Ez a hat forrás eléggé leköthet és jó kiindulást jelenthet neked.

Összegzés

Szóval, sikeresen helyreállítottam a KDE-asztalomat a haláltusájából. Biztosan egyszerűbb lett volna újratelepíteni a KDE-asztalt az aktuális Live CD-ről. De azután jelentős időt kellett volna azzal töltenem, hogy a KDE-t olyanra alakítsam, amilyennek szeretném, újratelepítve az összes használt programot és olyanra alakítva mindent, amilyennek

szeretem. Emellett, ha újratelepítem a KDE-t, akkor mit tanultam volna folyamatból? Semmit egyáltalán. És ott van még a siker érzése, amikor képes vagy a súlyosan sérült rendszeredet helyreállítani.

Miközben a Linux GUI (grafikus felhasználói felület) asztalok nagyon jók és jellemzően stabilak, szívességet teszel magadnak, ha megtanulod a rendszer vezérlését és a parancssort. Szerencsére ez a tudás nem túl sűrűn lehet szükséges, de megfizethetetlen, amikor kell.

Screenshot Showcase

Posted by coffeetime, September 12, 2013, running LXDE.